

TABORIŠČNIK

Štev. 20., Leto II.

ŠPITAL NA DRAVI

Četrtek 23. januarja 1947.

JUGOSLOVANSKE ZAHTEVE

LONDON. Včeraj je jugoslovanski pooblaščenec dr. Jože Vilfan na seji namestnikov zunanjih ministrov ustmeno obrazložil in branil jugoslovanske zahteve napram Avstriji. Dr. Vilfan je izvajal: "Mirovna pogodba z Avstrijo mora biti eden bistvenih sestavnih delov bodočega miru. Avstrijska odgovornost za zadnjo vojno ni samo rezultat "Anschlusa", ampak je mnogo starejšega izvora. Temelji v glavnem v že stari nemško-avstrijski germanizaciji slovenskega ozemlja. Značilno je dejstvo, da je na jugoslovanski listi med 2443 nemškimi vojnimi zločinci 2062 Avstrijcev. Jugoslavija zahteva, da se Avstriji v mirovni pogodbi ne dovoli osnovanje vojnih sil niti polvojaških organizacij. Na ozemlju, ki ga sedaj zahteva Jugoslavija od Avstrije, živi kakih 120 do 150 tisoč Slovencev in le 60 tisoč Nemcev. Mirovna pogodba mora zagotoviti pravice Slovencev na Koroškem in Štajerskem in Hrvatov na Gradiščanskem. Škoda, ki jo je povzročila na jugoslovanskem ozemlju nemško-avstrijska okupacija znaša horendno vsoto 11 milijard 600 milijonov ameriških dolarjev. Škoda samo na malem ozemlju severne Slovenije znaša nad 530 milijonov dolarjev.

To so bila v glavnem uvodna izvajanja dr. Vilfana. Nato so namestniki zunanjih ministrov stavili dr. Vilfanu nekatera vprašanja. Britanski zastopnik je vprašal, zakaj osnavlja Jugoslavija svoje teritorijalne zahteve na ljudsko štetje iz leta 1846 in ne na štetje iz leta 1910. Dr. Vilfan je odgovoril, da ljudsko štetje iz leta 1910 radi nasilne germanizacije slovenskega ozemlja ne kaže objektivne slike in dejanskega položaja. Na nadaljno vprašanje britanskega zastopnika, zakaj Jugoslavija ne priznava plebiscita iz leta 1920, ko se je ta vendar vršil pod nadzorstvom zavezniške komisije in po predhodni zasedbi jugoslovanske vojske, je dr. Vilfan odgovoril, da je bil plebicit nepravilčen - ta jugoslovanska pripomba ni nova, ampak že stara - da se je prebivalstvo takrat na dveh tretjinah spornega ozemlja izreklo za priključitev k Jugoslaviji, večino za Avstrijo pa so izvojevala mesta in trgi, kjer je bilo nemško prebivalstvo koncentrirano. Jugoslovanske zasedbane čete pa so se morale umakniti tik pred plebiscitom. Francoski zastopnik je pripomnil, da se je število Slovencev zmanjšalo radi izseljevanja v Jugoslavijo. Na to pripombo je dr. Vilfan odgovoril, da izseljevanje v Jugoslavijo ni bilo veliko, pač pa znatnejše v Združene države in to radi gospodarskega pritiska in nasilne germanizacije.

PARIZ. Ramadieru se je sinoči posrečilo sestaviti novo francosko vlado. V vladi je 9 socialistov, 5 katolikov, 5 komunistov, 3 radikali in 3 predstavniki zmerne desnice. Mesto zunanjega ministra je zasedel Georges Bidault.

RIM. Predsednik republike De Nicola je poveril sestavo nove vlade dosedanjemu ministrskemu predsedniku De Gasperiju. De Gasperi se bo danes posvetoval najprej s predsednikom skupščine Saragatom, potem pa z voditelji strank.

S T A L I N: "N E B O V O J S K E I "

Moskva. Sin rajnega ameriškega predsednika Roosevelta je včeraj obiskal Stalina in mu dal 12 vprašanj s prošnjo, naj bi Stalin na nje odgovoril. Vprašanja so se v glavnem tikala spora med zahodom in vzhodom. Ena izmed vprašanj se je glasilo tudi, ali bo po Stalinovi sodbi izbruhnila nova vojska. Na to vprašanje je Stalin odgovoril, da ne bo nove vojske, ker so vsi narodi utrujeni in si nove vojske ne žele. "Brez ljuštva pa je dejal Stalin - ne more biti vojske." V teku svojih odgovorov je Stalin tudi izrekel željo, naj bi se zastopniki velike trojice večkrat sešli.

J U G O S L A V I J A I N G R Č I J A .

Atene. Jugoslovanska vlada je grški vladi poslala poročilo, da namerava odpoklicati svojega vojaškega atašeja iz Aten. Istočasno prosi grško vlado, naj tudi ona odpokliče grškega vojaškega atašeja iz Beograda. Grška poročila, ki o tem poročajo, naglašajo, da je jugoslovanska poročila utemeljila s tem, da se sedanji diplomatski odnosi med Grčijo in Jugoslavijo taki, da zaradi njih ni potrebna navzočnost vojaških atašeev.

L O R D B E V E R I D G E M E D B E G U N C I .

Znani angleški sociolog Lord Beveridge, ki se je doslej že tolikanj zavzemal za begunce in tudi predseduje odboru za pomoč beguncev, je zdaj nastopil popotovanje po Evropi, da bi se prepričal o razmerah, v katerih žive begunci. Zdaj je prišel v Nemčijo. Bržkone bo obiskal tudi Avstrijo in bo prišel pogledat tudi v begunska taborišča.

ATENE. Nocoj pozno po noči je grški ministrski predsednik Caldaris podal ostavko svoje vlade. Sodiijo, da bo po predhodnem sporazumu med strankami v teku današnjega dne sestavljena široka koalicijska vlada.

RIM. De Gasperi je sprejel od predsednika republike mandat za sestavo nove italijanske vlade.

RIM. Včeraj se je v Rimu začela sodna obravnava zoper morilce socialističnega voditelja Matteottija, ki so ga bili fašisti ob začetku svojega pohoda leta 1922 zahrbtno umorili. Na obtoženi klopi sede 4 obtoženci, zoper druge 4 pa se obravnava vodi v odsotnosti. Glavna obtoženca sta Cesare Rossi in Francesco Giunta.

LONDON. Avstrijski poročevalec je včeraj izrekel svoje začudenje, ker Jugoslavija zahteva, naj bi Avstrijane imela nobenih vojaških formacij. Pravi, da se mu to čudno zdi, ko pa je v pogodbah s satelitskimi državami: Italijo, Rumunijo,

Bolgarijo in Madžarsko dolženo, da te smejo imeti vojaške formacije. In vendar so bile to satelitske države Hitlerjevega režima, Avstrija pa je bila le njegova žrtev.

MOSKVA. Nov val mraza prihaja iz Sibirije. Včeraj so ponekod po Sibiriji namerili do 65 stopinj mraza. Istočasno pa so po nekaterih sovjetskih delih osrednje Azije namerili 20 stopinj nad ničlo.

PARIZ. V novi franc. vladi sta 2 podpredsednika in sicer komunistični voditelj Thorez in MRP Tilligén. Dalje so v njej 3 predstavniki 3 največjih strank ter 20 rezervnih ministrov. Vojni ministrstvo imajo komunisti, zun. minister je Bidault (MRP), finančno MRP (Schuman), vzgojo socialist, narodno gospodarstvo socialist, higijeno komunist.

WASHINGTON. Bivši amer. predsednik Hoover je prevzel imenovanje za prehranjevalnega nadzornika v amer. coni Nemčije in Avstrije.

» MIR ZA VSAKO CENO «

V Ameriki izhajajoči "Yugoslav Herald" v svoji november-ski številki prinaša članek, v katerem pretresa vprašanje miru "za vsako ceno". Iz tega članka posnemamo te le bistvene misli:

"Pred nedavnim smo v nekem emigrantskem časopisu brali debelo tiskano geslo: "Ne mir, ampak svobodo za vsako ceno!" To geslo je za naš čas zelo značilno, ko svet koleba na razpetju: ali žrtvovati svobodo za mir, ali mir za svobodo. Pri tem v prvi vrsti mislimo svobodo duha... Nemogoče je ustvariti mir "za vsako ceno", ker ta beseda že sama po sebi izključuje tisto, kar pomeni beseda "mir". Mir ni nekaj strogo abstraktnega, marveč je čisto konkretna dragocecnost na vseh področjih človeškega življenja. Z "mirom" je zdaj nekako tako, kakor je z "demokracijo", ko se zdaj iznašili "čisto", "vzhodno", "zahodno", "mlado" in "stare" demokracije. Tako tudi zdaj govorimo o "oboroženem" miru, "relativnem miru", "pravem miru", o "miru, ki ga prinaša vzhod", "ki ga prinaša zahod" itd. Svet si zdaj niti misliti ne more več, kakšne naj bi bile nekatere vrednote. Govorimo na primer o "mirovni konferenci", pa bi bilo boljše, ko bi govorili o "pogovorih o miru".

Lahko je doseči "mir za vsako ceno", kar diplomaciji ni nobena umetnost. Ampak nevaren je tak "mir za vsako ceno" tisti, ki ga ustvarjajo. Če so to zahodne sile, bo demokracija doigrala, če je to Sovjetska zveza, se bo morala najmanj umakniti za svoje neje. Vsekakor pa bo poražen tisti, ki bo takemu miru iz utrujenosti in naveličanosti pritrnil. Svet je vojske tako sit, da si prizadeva uresničiti mir prej, preden bi bil "bodoči vojni izziv" pripravljen izzvati novo vojsko. Kdo bo to dirko dobil, nam bo pokazala prihodnjost. Na jasnem pa si moramo biti, da bi mir, kakršnega si zamišljajo demokratske sile, ogrožal sedanjo komunistično diktaturo na vzhodu. Ali tiste naglašanje "demokratskih svoboščin", ki naj bi bile temelj bodočega miru, ne pomeni že nekako grožnjo za sedanji "mir"? Ali to ni že nekaka bojna napoved onim, ki bi se izvejanju takega miru uprli? Seveda je vse odvisno od tega, kako in s kake sile bi zahodne sile hotele svoj namen doseči. Zato je res težko reči, kdo bi v resnici bil pravi vojni hujskač: ali tisti, ki govori, da je mir treba zgraditi na demokratskih svoboščinah, ali pa tisti, ki govori manj diplomatsko in kar odkrito pove, da sta vzhod in zahod dva svetova, ki njuni cilji nujno vodijo k novi vojni.

Ne želimo si vojne, kakor si je ne žele niti tisti, ki c njej govore. Ker pa poznano doslednost in odločnost komunistične partije, težko verjamemo, da bi se hotela prostovoljno umakniti. Prisiliti pa komunizem k umiku, bi bil večji uspeh kakor pa je vojaška zmaga, ker bi to bil ideološki poraz, kar, ki več pomenilo kakor je bila vojaška zmaga nad nacisti in fašisti. In komunizem se ideološkega boja mnoga bolj boji kakor pa vojne z orožjem. Ko unistične nauke izpodbijati v najširših ljudskih plasteh, razkrinkati njegovo taktiko in mirno izvesti socialne reforme - to "bilo" njegov konec. Njegovo prišepetovanje k oboroženim vstajam in sabotazem bi povsod našle na gluha ušesa.

V deželah vzhodno od "železnega zastora" je ta ideološki boj že davno odločen v korist nasprotnikov ko unizna. Ne more pa to priti do izraza, dokler tam in okoli stoji sovjetske armade. V teh deželah se je to odločilo že mnogo prej kakor pa v drugih delih demokratskega sveta. Zato pa tudi drugod niso razumeli tistega dogajanja tam. In zato tega gibanja niso podprli tisti, ki bi že po naravi morali biti zoper vse krvave revolucije. Zato je prišel na dan videz navideznega kolaboracionizma, ko so narodi vzhodne Evrope stali pred izbiro: ali z Nemci proti komunistem in s tem vsaj navidezno proti priljubljenim zahodnim zaveznikom, od katerih so vsi ti narodi prič-

kovali pomoči, kateri pa so v svojem interesu "kolaborirali s komunizmom" - ali pa s komunisti proti Nemcem in s tem za uvedbo navidezne "diktature proletarijata", ki naj bi sledila fašistični tiraniji. Zavezniki pa tega niso hoteli niti razumeti niti priznati, šli so v skrajnost ter zagrešili hude napake... Danes je zato pojem "kolaboracijonista" izgubil svoj prvoten pomen, kar dokazujejo razni sodni procesi v nekaterih vzhodnih deželah.

Kakor je nekdanj EBC propagiral "boj proti nacistom za vsako ceno", kar je vzhodne nrađe privleklo v komunistično diktaturo in kar je bilo pogubno za vse, prav tako pogubno je pravilo "mir za vsako ceno", kar je najboljši način, da si bo še ostali svet v doglednem času naložil na rume boljševiški jarem. In tisti, ki so danes proti revoluciji in nasilnim prevratom, ki tedaj bili najbolj vneti zagovorniki krvave revolucije - zaper komunizem!"

O FRANCOŠKO - ANGLEŠKI ZVEZI

Agencija FND poroča iz Moskve: "Sovjetsko glasilo "Pravda" obširno piše o sklenjeni francosko-angliški zavezniški pogodbi. List med drugim dobesečno pravi: "Uspehi pogovorov med Blumom in Attleejem so za Francijo kaj malo razveseljivi." Po člankarjevi sodbi Britanci Francijo z vojaško zvezo le vlečeja, da bi je pomirili, da istočasno lahko nemoteno oživljajo industrijsko in vojaško silo Nemčije. Kkrati izrabljajo sedanjo slabost Francije, ko na njo pritiskajo z nemškimi premogom, ki ga francosko gospodarstvo potrebuje. V Masarvi se tudi boje, da bi se Francija utegnila priključiti anglo-amerišskemu dogovoru glede poenotenja oborožitve. Tega dogovora sovjetski krogi ne vidijo radi.

DROBNE NOVICE.

MALTI JE britanska vlada devolirala novo ustavo, ki obsega široko avtonomijo.

POLJSKEGA ZLATEGA ZAKLADA Anglija Poljski brčkone ne bo vrnila, dokler bo vladala tam vlada, ki je izšla iz volitev dne 19. I.

V PORURJU so z dnem 17. januarja nakrpali 214.300 ton premoga, kar je doslej največ po vojski.

JUNKERJEVE LETALSKE TOVARNE v Dessau so de ontirali. Pustili pa so stroje za avto obilske generatorje.

POGAJANJA Z BIRMO so, kakor naglašča birmanska delegacija v Londonu, tako napredovala, da bo Birma docela svobodna.

MED FRANCIJO IN KITAJSKO je nastal spor za posest otoka Faracel v Kitajskem morju.

AVSTRIJSKI LISTI so v Italiji prepovedani. LEGAR razsaja v občinah okoli Dunaja.

400.000 ITALIJANSKIH TEKSTILNIH DELAVCEV grozi s stavko, če ne dobe nove kolektivne pogodbe.

NA GRŠKEM stavkajo državni uradniki, ki zahtevajo 200% poviška k plači. Zaprte so pošte, sodišča in ministrstva.

MALI OGLASI.

ILOVAR NEŽA naj se zglesi v baraki 38/1, kjer jo čakata dva paketa iz Amerike.

PRODAJ zapestno uro ali zamenjam za dobre hlače ali suknjič. Baraka 27/3.

NAPRODAJ so črne škornje številka 42 ter hlače. Polizve se v baraki 26., soha 9.

IZGUBILA sem rožni venec v velikonočnem pirhu iz blaga. Ker je drag spomin na birmo, prosim, naj ga najditelj vrne v bar. 55., soba 4.

NAŠEL se je ključ od sobnih vrat. Dobi se v naši upravi.

Izgubljena je bila srebrna žlica od barake 4 do otroške kuhinje. Prosim, naj se vrne v otroški kuhinji.

MAJHNA KLAVIRSKA HARMONIKA na prodaj, baraka 16/13.